

*Heinrich-Böll-Stiftung a Glopolis-Pražský institut pro globální politiku
si Vás dovolují pozvat
na mezinárodní konferenci a diskuzi*

Potravinová krize rok poté. Jak zajistit globální potravinovou bezpečnost?

4. března 2009

Goethe-Institut, Masarykovo Nábřeží 32, Praha 1

Registrace nejpozději do 1. března 2009 na emailové adrese

konference@glopolis.org

či telefonicky

+420 272 661 132

Zajištěno tlumočení z/do angličtiny, francouzštiny a češtiny.

Úvod

963 milionů lidí trpí trvalým nedostatkem potravy

Celý svět prochází trojnásobnou krizí – krizí potravinovou, finanční a klimatickou. Postižení jsou různými způsoby všichni obyvatelé naší planety, nejohroženější skupinou ale zůstávají ti nejchudší, neschopní zmírnit její dopady. V prosinci 2008 Organizace pro výživu a zemědělství OSN (FAO) zveřejnila své oficiální statistiky. Z výsledků vyplývá, že počet lidí žijících v trvalém hladu se navýšil na 963 milionů, oproti 923 milionům z roku 2007 a 854 milionům v předchozích letech. FAO varuje, že rok 2009 může přinést další dramatický nárůst cen potravin, který zvýší počet lidí ohrožených hladem. Finanční krize a ekonomická recese mohou negativně ovlivnit výši investic na podporu zemědělské produkce v rozvojových zemích. Navíc ve světových obilných skladech jsou zásoby na pouhých 40 dní a globální oteplování bude i nadále ohrožovat přírodní zdroje, na nichž zemědělství závisí.

Krize jako příležitost změnit přístup...

Potravinová krize je mediálně známá v souvislosti s protesty proti nedostatku potravy ve více než 30 zemích světa. Krize je dlouhodobá a její příčiny jsou strukturální. Jak zdůrazňují některé mezinárodní organizace (a před nimi organizace občansko-společenské a hnutí zemědělců), strukturální příčiny krize vyžadují nejen investice do drobného zemědělství, které bylo po velmi dlouhou dobu zanedbáváno; je třeba přistoupit také k opatřením na zmírnění dopadů klimatických změn a k revizi systému světového trhu. Cílem těchto změn je, aby pravidla globálního zemědělského trhu právo na jídlo spíše podporovala, než mu odporovala. To je obzvláště nutné především v zemích dovážejících potraviny, mezi něž se řadí 105 ze 148 rozvojových zemí. Výrok bývalého prezidenta USA Billa Clintona na Mezinárodní den výživy naznačuje posun: "Musíme se vrátit zpět k politice maximální potravinové soběstačnosti. Je nesmyslné domnívat se, že můžeme rozvíjet země na celém světě, aniž by byly schopny samy se uživit."

...jako příležitost jednat...

Krize nutí vlády rozvojových zemí a mezinárodní donory, včetně EU, změnit trend nízké podpory rozvoje zemědělství. Pro dosažení potravinové bezpečnosti je zapotřebí změnit i způsob, jakým funguje trh. Zatímco vysoké ceny ohrožují chudé spotřebitele, nízké ceny škodí zemědělcům, kteří představují okolo 60 % pracovní síly subsaharské Afriky. V souvislosti se zemědělskou politikou se do centra zájmu dostává i obchodní politika, neboť úroveň cen na místních trzích závisí na clech okolních zemí. Mezi další nástroje, které mohou mít podíl na stabilizaci cen, patří i zásoby potravin. Evropský parlament a země G8 vznesly otázku, zda by se jejich užívání nemělo znovu rozšířit.

...jako příležitost pro diskuzi o cestě, jak docílit globální potravinové bezpečnosti.

Ranní konference se bude věnovat hlavním příčinám potravinové krize, jejím dopadům na životy lidí a reakce odborné veřejnosti. Zmíníme hlavní problémy, jimž bude zemědělství ve 21. století čelit. Bude také představen projekt EcoFair Trade organizací Heinrich-Böll-Stiftung a Misereor, zaměřený na financování spravedlivého a udržitelného světového potravinového a zemědělského systému. Odpoledne budou odborníci diskutovat o specifických nástrojích trhu a obchodu, které jsou nezbytné pro obnovu zemědělské výroby v rozvojových zemích.

Program konference (předběžná verze)

8.45 *Registrace*

9.15 *Zahájení konference*

- **Eva van de Rakt**, Heinrich-Böll-Stiftung (Praha)
- **Aurèle Destrée**, Glopolis – Pražský institut pro globální politiku, Česká republika

9.25 – 10.00 *Hlavní příspěvek*

- **Olivier De Schutter**, zvláštní zpravodaj OSN pro právo na potraviny

10.00 – 11.30 *Blok I: Potravinová krize: Příčiny, důsledky a vyhlídky?*

Co je příčinou zvýšení cen potravin? Stav zemědělských komodit na trhu a jeho vliv na ceny potravin na světových trzích.

- **Miluše Abrahamová**, vedoucí oddělení Trh zemědělských komodit, ÚZEI – Ústav zemědělské ekonomiky a informací, Česká republika

Je návrat k nízkým cenám potravin žádoucí? Dopady třiceti let nízkých cen zemědělských komodit na drobné farmáře v rozvojových zemích.

- **Daniel de la Torre Ugarte**, zástupce ředitele Ústavu pro analýzu zemědělské politiky (APAC) na Univerzitě v Tennessee, USA

Dopady vysokých cen potravin na chudé země – příklad Senegalu.

- **Alex Danau**, Asociace pro potravinové strategie, Belgie

Otázky a odpovědi

11.30 – 11.45 *Přestávka na kávu*

11.45 – 13.30 *Blok II. Globální potravinová bezpečnost: přehodnocení světového zemědělského a potravinového systému.*

Prezentace studie „Zodpovědný obchod, udržitelné zemědělství“

- **Hannes Lorenzen**, poradce Skupiny Zelených/Evropské svobodné aliance, Evropský parlament

Panelová diskuze: Krize jako příležitost pro změnu?

Z perspektivy zemědělců:

- **Mamadou Cissokho**, čestný předseda ROPPA – Svazu organizací farmářů a zemědělských výrobců západní Afriky, Senegal
- **Michal Pospíšil**, zahraniční tajemník Asociace soukromého zemědělství České republiky

Z perspektivy státních institucí:

- **Martin Tlapa**, náměstek ministra, Ministerstvo průmyslu a obchodu České republiky (bude upřesněno)

Z perspektivy Evropské komise:

- **Flavio Coturni**, vedoucí oddělení Analýza politiky obchodu se zemědělskými produkty, Generální ředitelství pro zemědělství a rozvoj venkova, Evropská komise (bude upřesněno)

Moderátor:

- **Michal Broža**, ředitel Informačního centra OSN v Praze, Česká republika

13.30 – 13.40 *Závěry*

- **Petr Lebeda**, Glopolis-Pražský institut pro globální politiku
- **Ute Straub**, Heinrich-Böll-Stiftung (Berlín)

13.40 *Oběd*

***Jak nastavit trhy a obchod, chceme-li posílit světovou
potravinovou bezpečnost?***

Umožňuje volný trh realizaci práva na stravu?

Současná finanční a potravinová krize nutí politiky klást si otázky, jak trhy pracují, proč mohou selhat a jakou roli by měla vláda hrát, když se tak děje. Zároveň mezinárodní snahy usilují o obrodu lokální zemědělské produkce v chudých zemích. Kromě rozšíření zemědělské produkce, trhu a obchodu hrají důležitou roli i opatření, která zajistí přijatelné ceny potravin pro spotřebitele a dostatečné zisky pro výrobce. Proto se diskuze bude pokoušet odpovědět na otázku, jaká obchodní politika by měla doprovázet rozvoj místní produkce v chudých zemích. Jak mohou politická opatření předcházet poklesu cen, nebo naopak jejich růstu? A jsou vůbec pravidla mnohostranného obchodu otevřena takovým opatřením?

14.20 *Registrace (pro nově příchozí)*

14.40 – 14.50 *Úvod*

14.50 – 15.10 *Hlavní příspěvek*

- **Daniel de la Torre Ugarte**, zástupce ředitele Ústavu pro analýzu zemědělské politiky (APAC) na Univerzitě v Tennessee, USA

15.10 – 16.45 *Diskuze*

- **Mamadou Cissokho**, čestný předseda ROPPA – Svazu organizací farmářů a zemědělských výrobců západní Afriky, Senegal
- **Martin Tlapa**, náměstek ministra, Ministerstvo průmyslu a obchodu České republiky (bude upřesněno)
- **Jiří Urban**, náměstek ministra, Ministerstvo zemědělství České republiky (bude upřesněno)
- **Ivo Hlaváč**, první náměstek ministra, Ministerstvo zemědělství České republiky
- **Flavio Coturni**, vedoucí oddělení Analýza politiky obchodu se zemědělskými produkty, Generální ředitelství pro zemědělství a rozvoj venkova, Evropská komise (bude upřesněno)
- **Michal Pospíšil**, zahraniční tajemník Asociace soukromého zemědělství, Česká republika
- **Alex Danau**, Asociace pro potravinové strategie, Belgie
- **Miroslav Zámečník**, ekonom, Česká republika

Moderátorka:

- **Klára Bratová**, novinářka, Česká republika

16.40 *Závěr*

16.50 *Pohoštění a číše vína*

